

Katalog

Nordby Sognearkivs udstilling september 2006 om

Thomas Schmidt

Katalog for Thomas Schmidts malerier og tegninger

Thomas Schmidts kompositioner er altid meget slående på en rolig måde. Han holdt af geometriske former i arkitekturen og fremhævede triangulering på husgavle og rektanglerne på stakit. Ofte opbyggede han en komposition fra en serie af lag af motiver, udviklende fra forgrund til baggrund, hvor hvert lag havde en specifik interesse. Han malede aldrig noget blot fordi "det var der". Hans motiver har en speciel mening for ham: han giver udtryk for sin kærlighed til et bestemt sted eller en bestemt person.

I nogle tilfælde er der adskillige versioner af den samme komposition. Man antager, han malede disse for familiemedlemmer.

Nordby Sognearkiv retter en stor og varm tak til Karen Eskesen, Florida. Hun har afleveret et stort antal arkivalier, fotos, bøger og ikke mindst malerier til Nordby Sognearkiv; arkivalier som vi er meget glade og taknemmelige for. Karen Eskesen har derudover utrætteligt givet sine kommentarer til selve udstillingens indhold, og er ikke mindst ophavsmand til dette katalog.

Sognearkivet ønsker derudover også at takke, Steen Lassen, som har udlånt malerier til udstillingen og også har arbejdet for at fremskaffe yderligere arkivalier fra andre familiemedlemmer.

Nordby Sognearkiv,
September 2006.

Du kan se en artikel om Thomas Schmidt på hjemmesiden: www.mitfanoe.dk. Se under Tema og Persongalleri
Samme sted finder du et galleri med udstillingens billeder. Dette ligger under Lokalhistorisk forening.

Udstillings nummer: 1 og 2

Thomas Schmidt

Titel: "Udsigt fra Østervej" og "Udsigt fra Thomas Schmidts vej til Østervej"

Oliemaleri

Signatur: Thomas Schmidt

Dato: Aug 1900" eller "1900 Aug".

Oprindelse: Asta Schmidt Eskesen, Aslag Hallum Eskesen, Karen Eskesen, tilhører nu Nordby Sognearkiv (2006)

"Udsigt fra Østervej" til Thomas Schmidts hus og "Udsigt fra Thomas Schmidts vej til Østervej" var vejen, hvor Schmidt familien boede.

I begge billeder har han valgt et dybt perspektiv, delvis skjult af træer, således at beskueren må "arbejde" lidt for at nå til enden af gaden. Skyggerne fra husene tilføjer interessante former, til den ellers kedelige opfattelse af vejen. Disse er eftermiddagsskygger. Begge malerier er signeret "Thomas Schmidt", "Aug 1900" eller "1900 Aug".

Udstillings nummer: 3

Thomas Schmidt

Titel: "Alma og Thomas Schmidts hus".

Oliemaleri

Signatur: ingen

Oprindelse: Asta Schmidt Eskesen, Aslag Hallum Eskesen, Karen Eskesen, tilhører nu Nordby Sognearkiv (2006)

"Alma og Thomas Schmidts hus". Dette lille billede er ikke signeret. Der findes et lignende maleri i Elaine Eskesens hjem i Damariscotta i Maine. Dette billede er malet på fin lærred. Det førstnævnte derimod, er udført på karton grundet med grå maling. Det åbne vindue til venstre tilhørte T. S's kontor. Til højre for døren fandt man køkkenet. Dette er malet efter at murene på det oprindelige Fanøhus blev bygget højere for at lave elegante, til tiden passende, høje lofter.

Vedbenden var på huset i ca. 100 år. Der er 7 lag motiver gående fra det forreste højre hjørne til baggrunden af billedet.

Udstillings nummer: 4

Thomas Schmidt

Titel: "Helga Schmidt".

Oliemaleri

Signatur: Thomas Schmidt

Dato: 1901

Oprindelse: Asta Schmidt Eskesen, Aslag Hallum Eskesen, Karen Eskesen, tilhører nu Nordby Sognearkiv (2006)

"Helga Schmidt". Smukke Helga sidder i haven af Schmidts hjem og læser en bog. Hun giftede sig aldrig, men flyttede til USA og boede med Asta og Bojenhardt Eskesen i New Jersey, hvor hun hjalp med at tage sig af de fire børn. Tante Hia var højt elsket for sit varme hjerte og sin smittende latter.

T.S. var en ivrig gartner; han havde foruden haven ved hjemmet en grøntsags m.v. have vest for byen kaldet "Degnens have". Vi kan se hans sans for skønhed og orden i dette havehus draperet af planter og blomster. Signeret "Thomas Schmidt 1901".

Udstillings nummer: 5

Thomas Schmidt

Titel: "Thyssens Mølle"

Oliemaleri

Signatur: Thomas Schmidt

Dato: Sep 1882

Oprindelse: Asta Schmidt Eskesen, Aslag Hallum Eskesen, Karen Eskesen, tilhører nu Nordby Sognearkiv (2006)

"Thyssens Mølle" Thyssen og hans familie var nære venner med Alma og Thomas. Thyssen giftede sig med frk. Mathilde Helms, som var Helga Schmidts gudmoder. Hans søster giftede sig med skibsbygger Abrahamsen, som var Åge Schmidts gulfader. De trekantede husgavle gentager sig med V-formen ved de mødende gader og møllens vinger. "Signeret Thomas Schmidt Sep. 1882".

Udstillings nummer: 6

Thomas Schmidt

Titel: "Herskind".

Oliemaleri

Signatur: Herskind Thomas Schmidt

Dato: 1899

Oprindelse: Asta Schmidt Eskesen, Aslag Hallum Eskesen, Karen Eskesen, tilhører nu Nordby Sognearkiv (2006)

T. S. rejste en tur til København i 1899, men det er mest sandsynligt at dette billede er malet hos Berg-familien i Ålborg eller hos familien Trojels som også blev besøgt i 1899.

Gennem årene har familien opholdt sig i Midtjylland, Skanderborg, eller i Ålborg, Fredericia, Horsens eller Vejle, hvor man besøgte familien Trojels. Pastor Trojel var præst i Nordby kirke fra 1879 – 1890 og flyttede derefter til Århus. Han var Sigurd Schmidts gulfader.

Dette billede har en usædvanlig komposition med lag på lag og meget geometrisk. Signeret "Herskind Thomas Schmidt 1899".

Udstillings nummer: 7

Thomas Schmidt

Titel: "Efterårstræer".

Oliemaleri

Signatur: Thomas Schmidt

Dato: 1907

Oprindelse: Asta Schmidt Eskesen, Aslag Hallum Eskesen, Karen Eskesen, tilhører nu Nordby Sognearkiv (2006)

"Efterårstræer". Oliemaleri. T. S. og Alma besøgte Asta og Bojenhardt Eskesen i New Jersey i 1907. Alma noterer i sin dagbog, at T. A. ofte rejste til staten Island for at male træer. Signeret "Thomas Schmidt 1907".

Udstillings nummer: 8

Thomas Schmidt

Titel: "Thomas Schmidts fars hjem i Fole"..

Pen og tusch

Oprindelse: Asta Schmidt Eskesen, Aslag Hallum Eskesen, Karen Eskesen, tilhører nu Nordby Sognearkiv (2006)

"Thomas Schmidts fars hjem i Fole". Pen og tusch. Hver lille detalje er kærligt tegnet i denne udsigt af T.S.'s barndomshjem. Familiemedlemmer siger, at huset er blevet forandret så meget, at det i dag slet ikke ligner tegningen.

Udstillings nummer: 9

Thomas Schmidt

Titel: "Gram".

Håndkoloreret med akvarelfarver.

Signatur: "Thomas Schmidt del. & Lith".

Oprindelse: Asta Schmidt Eskesen, Aslag Hallum Eskesen, Karen Eskesen, tilhører nu Nordby Sognearkiv (2006)

"Gram". Det er vel ikke overraskende at læse til sidst "Thomas Schmidt del. & Lith". *1). Så her ser vi Schmidt også tegner på en litografsten samt trykke resultatet. Vi ved, at han lod sine tegninger reproducere som litografier i en lille bog trykt af Dr. E. Albert & Co., men vi vidste ikke, at han selv eksperimenterede med dette medie.

Rækkerne af hvedebundter former en viftelignende komposition. Vi ser forbi dem til Gram slot og skoven bag. Håndkoloreret med akvarelfarver.

*1). Litografi

Litografiet eller stentrykket, som det også kaldes, blev opfundet i 1798 af tyskeren Alois Senefelder. Motivet tegnes eller males direkte på en sandsten med fedtholdigt kridt eller tusch. Metoden bygger på det princip, at fedt skyr vand. Tegnede og bemalede områder er fedtbærende, og ikke behandlede områder er vandbærende. Den fugtede overflade overvaleses med fedtholdig farve, som kun binder på de bearbejdede partier. Der trykkes på tørt eller fugtet bølgepapir i en speciel litografisk presse. Ved farvelitografi anvendes en sten for hver farve. I dag anvendes ikke kun sandsten, men også zinkplader. Litografi er en plantrykteknik.

Udstillings nummer: 10

Thomas Schmidt

Titel: "Ved Aunsø".

Olieskitse

Signatur: .

Oprindelse: Asta Schmidt Eskesen, Aslag Hallum Eskesen, Karen Eskesen, tilhører nu Nordby Sognearkiv (2006)

"Ved Aunsø". En olieskitse i sort/hvid, udviklende gennem en serie af lag fra højre forgrund til venstre mellem lag, gennem græs, bøje træer, lille kaj og robåd ... så gennemtrænger øjet til en horisontal linie af den trækledte kyst og arbejder sin vej tilbage til højre og endelig til den fjernest liggende kyst.

Udstillings nummer: 11

Thomas Schmidt

Titel: "Stemning Ørn sø".

Oprindelse: Asta Schmidt Eskesen, Aslag Hallum Eskesen, Karen Eskesen, tilhører nu Nordby Sognearkiv (2006)

"Stemning Ørn sø". Refleksioner i det stille vand var et favorittema for T. S. Denne sø med de perfekte refleksioner er nærmest hypnotiserende på grund af stilheden. Hvis man vender tegningen på hovedet, kan man se spejlbilledet.

Udstillings nummer: 12

Titel: "Portræt af Alma Hjort Schmidt".

Fotografi som del af fotoramme

Oprindelse: Helga Schmidt, Aslag Hallum Eskesen, Karen Eskesen, tilhører nu Nordby Sognearkiv (2006)

Dette foto var sammen med et billede af Helga Schmidt og et foto af Åge, Asta og Helga som små børn, udstillet i en lille udskåret træramme på Helga Schmidts rum i New Jersey.

Udstillings nummer: 13

Fotograf: H Tønnies, Aalborg

Titel: "Portræt af Alma Hjort Schmidt".

Fotografi på papramme

Oprindelse: Karen Eskesen, tilhører nu Nordby Sognearkiv (2006)

Udstillings nummer: 14

Titel: "Portræt af ægteparret Schmidt".

Oprindelse: Asta Eskesen , Aslag Hallum Eskesen, Karen Eskesen, tilhører nu Nordby Sognearkiv (2006).

Et foto af ægteparret i festskruddet. Alma siddende og Thomas S. stående med en beskyttende arm på stoleryggen bag Alma. Fotografen har fået dem til at posere – læg mærke til underarmene der holdes parallelt.

Udstillings nummer: 15

Titel: "Portræt af Thomas Schmidt".

Fotografi i oval

Oprindelse: Portræt i digtsamlingen som blev udgivet i 1940'erne.

Fotografiet af Thomas Schmidt er fra den samme dag som fotoet med nummer 14. Det er enten et udsnit af samme foto, eller et foto taget samme dag.

Udstillings nummer: 16

Titel: "Portræt af Thomas Schmidt".

Fotografi

Oprindelse: Nordby Sognearkiv

Thomas Schmidt i formelt jakkesæt med Butter-fly slips.

Udstillings nummer: 17

Titel: "En afslappet Thomas Schmidt med cigar på skibet "Hellig Olaf"

Dato: juli eller august 1907

Oprindelse: Asta Eskesen , Aslag Hallum Eskesen, Karen Eskesen, tilhører nu Nordby Sognearkiv (2006).

I 1907 tog ægteparret Schmidt til Amerika for at besøge familien, Asta Helga og Sigurd var udvandret i begyndelsen af århundredet. Thomas Schmidt ses til venstre i billedet. Måden Thomas Schmidt sidder på med højre arm liggende over maven og højre ben krydset over venstre ben, er nøjagtig den samme måde datteren Asta sad på, i sine ældre dage når hun røg. Fotoet sad i et album med titlen "Hellig Olaf".

Udstillings nummer: 18

Titel: "Thomas Schmidt i sit arbejdsværelse"

Thomas Schmidt ses siddende bag sit skrivebord læsende i en bog. På bordet ligger bl.a. også en male palette. Der ses forskellige af TS' egne oliemalerier i værelset. Det store billede til højre bag lampen er et billede af Martinus Rørbye. På staffeliet ses maleriet "Kvinde skriver brev", som findes i to forskellige udgaver. Se omtale siden hen. I højre hjørne ses en Fanøstol.

Udstillings nummer: 18a

Titel: "Thomas Schmidt i som lærer"

Ukendt klassebillede fra Borgerskolen

Udstillings nummer: 19

Titel: "Portræt af tre børn"

Dato: ca. 1885

Oprindelse: Helga Schmidt , Aslag Hallum Eskesen, Karen Eskesen, tilhører nu Nordby Sognearkiv (2006).

Portræt af parrets tre ældste børn. Aage, ca. 6 år gammel, Asta, siddende i midten, omkring 2 år gammel og Helga til højre, ca. 4 år gammel

Udstillings nummer: 20

Titel: "Helga, Alma, Thomas Schmidt, Asta og Laurids Bøjenhardt samt Anna Lassen"

Oprindelse: Karen Eskesen, tilhører nu Nordby Sognearkiv (2006).

Portrættet af Helga er fra 1896, hvor hun besøgte København og boede hos etatsråd Rahlff. Fotografiet er mærket "Ludv. W. Meyer, Kjøbmagergade 4". TS tog sine døtre til København i 1899, men Helga, der på det tidspunkt var 20 år, ville da sikkert have set ældre ud, end tilfældet er.

Fotos af Alma Schmidt er udstillings nummer 13. Fotoet af Thomas Schmidt kan ikke dateres.

Asta og hendes ægtemand Laurids Bøjenhardt ca. 1902. Yderst til højre et foto af Anna Schmidt Lassen.

Udstillings nummer: 21

Titel: "Anna Schmidt i Fanødragt"

Oprindelse: Karen Eskesen, tilhører nu Nordby Sognearkiv (2006).

Ingen af TS' døtre bar Fanødragt til daglig, dette er et af de fotos hos fotografen der udlånte dragter til anledningen.

Udstillings nummer: 22

Titel: "En dag i haven på Thomas Schmidts vej"

Dato: sommeren 1914

Fra venstre anes Aslag Eskesen, Alma Hjort Schmidt, Alice Eskesen, Gudrun Eskesen, Laurids Bøjenhardt Eskesen og Helga Schmidt. Dette er et af de sidste fotos af Laurids inden hans død. Asta citeres for "Hvordan kunne vi vide, at dette var den sidste sommer sammen med Laurids?".

Udstillings nummer: 23

Kunstner: Ole Olsen

Titel: "Børnene spiller"

Dato: sommeren 1911

Oprindelse: Asta Eskesen, Aslag Hallum Eskesen, tilhører Larry B. Eskesen, Ft. Lauderdale.

Malet i haven på Thomas Schmidts vej. Gudrun, Alice og Aslag Eskesen. Alle ikklædt marine-tøj.

Udstillings nummer: 24

Fotograf: Kromann

Titel: "Alma med børnebørn"

Dato: sommeren 1911

Oprindelse: Karen Eskesen, Ft. Lauderdale, Nordby Sognearkiv.

Alma Hjort Schmidt med børnebørn, fra venstre til højre, Alice Eskesen (5), Oscar Lassen, Aslag Eskesen (8).

Udstillings nummer: 25

Fotograf: Amatørfotograf

Titel: "Kaptajn Aage Schmidt"

Dato: ca. 1925

Oprindelse: Nordby Sognearkiv.

Kaptajn Aage Schmidt foran sit hus på vestsiden af Mellemgaden mellem Brigvej og Barkvej. Muren var dækket af blomstrende roser.

Udstillings nummer: 25a

Fotograf: Amatørfotograf

Titel: "Sigurd Schmidt"

Oprindelse: Nordby Sognearkiv.

Sigurd Hjort Schmidt, f. 6. marts 1883, g. med Inga Sørensen. Han var i september startet på Polyteknisk Læreanstalt i København. I Alma Schmidts dagbog, kan man igen læse længslen efter børnene. Sigurd tager den 4. januar 1903 til Amerika på skibet "Norge". I 1908 startede han på Universitetet i New York.

Udstillings nummer: 26

Fotograf: Amatørfotograf

Titel: "Asta Schmidt Eskesen med sønnen Bennet"

Dato: ca, 1930

Oprindelse: Nordby Sognearkiv.

Asta Schmidt Eskesen med sønnen Bennet Hallum Eskesen, poserende ved villa ved Fanø Bad.

Udstillings nummer: 27

Fotograf: Amatørfotograf

Titel: "Asta Schmidt Eskesen og Helga med børn"

Dato: ca, 1925

Oprindelse: Nordby Sognearkiv.

Fra venstre: Bennet Hallum Eskesen, søn af Asta Schmidt E, Gudrun, datter af Asta, Oscar Lassen, søn af Anna Schmidt L., Alice Eskesen, datter Asta S.E., Anker Lassen, søn af Anna S.L., Asta Schmidt Eskesen, Helga Schmidt, Helga og Asta er døtre af Th. Schmidt, Erik Lassen, P.O. Lassen.

Udstillings nummer: 28

Fotograf: Amatørfotograf

Titel: "Helga Schmidt"

Oprindelse: Nordby Sognearkiv.

Helga Schmidt iført Fanødragt, som tilhørte hendes søster, Anna Schmidt Lassen.

Udstillings nummer: 29

Fotograf: Amatørfotograf

Titel: "Anna Schmidt Lassen"

Oprindelse: Nordby Sognearkiv.

Anna Schmidt Lassen iført sin Fanødragt. Hun står måske foran huset, "Godthaab", der ejedes af Olaf Lassen

Udstillings nummer: 30

Kunstner: Thomas Schmidt

Oliemaleri

Titel: "Nordsiden af Thomas Schmidts hus"

Oprindelse: Asta Eskesen, Aslag Hallum Eskesen, Bennet Hallum Eskesen.

Tilhører Elaine Eskesen

Nordsiden af det Schmidt'ske hjem på Th. Schmidts vej.

Udstillings nummer: 31

Kunstner: Thomas Schmidt

Tegning i Fanø Album

Titel: "Stue interiør"

Tilhører: Nordby Sognearkiv

En ung Fanøkvinde i dagligstuen, som spinder garn. Bag ved hende ses lågerne til en alkove, samt et indbygget skab med glaslåger. Thomas Schmidt arbejder her med et hjørne af stuen, og alt er i vinkel, møblerne, loftsbjælkerne og væggene. Fliserne på væggen, sat diagonalt er en kontrast til de andre vinkler.

Udstillings nummer: 32

Kunstner: Thomas Schmidt

Tegning i en skitsebog for Thomas Schmidt

Titel: "Kvinder arbejder med garnet"

Ingen signatur

Dato: 12. marts 1892 i det nederste højre hjørne

Tilhører Nordby Sognearkiv

Denne skitse er udgangspunktet for ovenstående litografi med nummer 31. Der er mere liv og indhold i denne skitse i modsætning til litografiet.

Udstillings nummer: 33

Kunstner: Thomas Schmidt

Tegning i Fanø Album med litografier, fotogravure af Dr. E. Albert & Co

Titel: "Køkkeninteriør"

Tilhører Nordby Sognearkiv

Thomas Schmidt leder os fra trækassen i nederste højre hjørne videre til den flisebelagte koge-niche, og afslutter kompositionen med den lukkede dør. Den stilfærdige form med firkanter modvægtes af Fanøkvinden, katten og de to kobberkedler. Køkkenet kan muligvis være køkkenet i Thomas Schmidts hus.

Udstillings nummer: 34

Kunstner: Thomas Schmidt

Tegning i en skitsebog for Thomas Schmidt

Titel: "Kvinde studie"

Ingen signatur

Tilhører Nordby Sognearkiv

Skitsen viser en Fanøkvinde, men tegningen er kun fuldført fra hoften og op. Man ser ydermere to ansigtsstudier.

Udstillings nummer: 35 og 36

Kunstner: Thomas Schmidt

Oliemaleri

Titel: "Kvinder skriver brev"

Dato: 12. marts 1892 i det nederste højre hjørne

Tilhører Asta Eskesen, Alice Eskesen Ganzel, Fanø Kunstmuseum

Hvad er hemmeligheden bag dette maleri?

Restaureringen af dette maleri giver ophav til flere spekulationer, hvorfor findes det i to versioner?

Malerierne er et interiør af et Fanøhus med en kvinde siddende ved et bord i billedets venstre side i færd med at skrive et brev, måske til manden der er væk på søen. På væggen bag kvinden ses et billede af en topsejlskontert, sikkert det skib manden sejlede med. På det andet billede med kvinden der kommer ind i stuen, kan man gætte på om hun kommer med dårlige nyheder angående skibet?.

Maleriet er testamenteret til Fanø Kunstmuseum fra et bo i USA (Alice Eskesen Ganzel), og en konservator har afdækket et "nyt" maleri, hvor kvinden til højre i billedet dukker op.

Spørgsmålet er, hvorfor den unge kvinde er tilføjet billedet senere, og hvorfor hun igen, er malet over? Skjuler der sig en kvindeskæbne i dette billede? Spørgsmålene står stadig åbne.

Udstillings nummer: 37
Kunstner: Thomas Schmidt
Fotografi af oliemaleri
Titel: "Fanøhus"
Dato: 1905
Er afbildet i Bedstefars Billedbog nr. 2

Dette er et fotografi af et maleri, som T.S. malede af et gammelt Fanøhus, som lå i (hvad senere blev) haven til boghandler S. Cl. Hansens privatbolig. Her er vasketøj hængt til tørre, hænger en række bakskuld. Ser man nøje efter, ses en mand tage sig en lille lur på taget af udhuset til højre. Det er Jens Nielsen Brinck, der tager middagshvil på denne måde. Dette hus er dog for længst nedbrudt.

Jens Marius Mathiasen, der levede i huset til venstre, Mellemgaden 21, husker at han løb ærinder til kirken og til præsten for Thomas Schmidt.

Maleriet gengiver udsigten familien Schmidt havde til nord. Det fortælles, at der var en mødding på ejendommen, til stor irritation for Thomas Schmidt, men som han taktfuldt har undladt at male. Vi får et lille glimt af landlivet inde i Nordby. Træhegn, så husdyrene ikke rendte af gårde, vandpumpen midt i det hele, måske mindre hygiejnisk.

Udstillings nummer: 38
Kunstner: Thomas Schmidt
Pennetegning
Titel: "Udsigt mod nord i Hovedgaden"

Tegningen viser Hovedgaden udfor det nuværende café Aroma til venstre, og til højre fra tegningens forkant Hovedgaden nr. 70a, 70, 68, 66 og 64. Perspektiver opblødes af de to Fanøkvinder der kommer gående imod os, og de mange nyplantede træer på begge sider.

Udstillings nummer: 39
Kunstner: Thomas Schmidt
Akvarel
Signatur: T. Schmidt, med T og S'et skrevet sammen
Titel: "S. J. Terkelsens hus"
Dato: 11. april 1891 i det nederste højre hjørne

I det nederste venstre hjørne med Thomas Schmidts håndskrift "S. J. Terkelsens hus i Nordby. Nedbrudt 1891.

Her er T.S. stadig tro mod at levendegøre liv og levned på Fanø, og når her at portrættere et hus, der er dømt til nedrivning. Ser man godt efter er der tegnet tynde hjælpestreger, som kan hjælpe til at forstørre billedet til et oliemaleri.

Udstillings nummer: 40
Kunstner ukendt, men er en kopi af ovennævnte akvarel af Thomas Schmidt
Farvetegning
Titel: "Hovedgaden 60, matr. Nr. 425a"

En kopi af ovennævnte akvarel, sandsynligvis malet af et barn.

Udstillings nummer: 41
Kunstner: Thomas Schmidt
Litografi i Fanø Album
Titel: "En sidegade i Nordby"

Litografiet indgår i Fanø Album, og afbilder klokkemanden, Niels Mathiasen, på Lodsvej i Nordby. Det dybe perspektiv af den skrånende gade spilles ud mod rundingen af vejen og de 4 personer afbildet i midten af

tegningen. Dette er en livlig komposition som samtidig fremkalder et billede af en dyb ro. Fra venstre ses Toftevej 5, Lodsvej 11 og 9, to tagrygge mere og så hotel Nordby og bygningen der senere blev erstattet af Fanø Biograf. Fra det yderste højre ses Lodsvej 2 og 4.

Udstillings nummer: 42
Kunstner: Thomas Schmidt
Skitse
Titel: "Lodsvej"

En hurtig tegnet frihånds skitse, der dog alligevel udviser en forbavsende akkuratesses. Skitsen dannede udgangspunkt for ovennævnte litografi.

Udstillings nummer: 42
Kunstner: Thomas Schmidt
Foto af oliemaleri
Titel: "Engsti"
Tilhører: Larry B. Eskesen

Udstillings nummer: 43
Kunstner: Thomas Schmidt
Oliemaleri
Titel: "Udsigt til Nordby"
Tilhører Krissy Johnson

Omhyggeligt malede klitter til venstre og udsigt til en by med to vindmøller, man gætter på at byen er Nordby, malet med udsigt fra Halen. Skyerne er malet med krokodilleskindsmønster.

Udstillings nummer: 44
Kunstner: Thomas Schmidt
Pennetegning
Titel: "Bygning af bark"
Dato: 1890'erne
Tilhører Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg

Man aner, hvilke dimensioner man arbejdede på i Fanøs træskibsværfter, hvor muskelkraft og håndværktøj hørte til skibsbygningens primære hjælpemidler. Oprindeligt byggedes på øjemål. Først omkring midten af 1800-tallet vandt konstruktionstegningen – vel bl.a. pgr.a. skibenes tiltagende størrelse – stadig mere indpas.

Værftet kunne være S. Abrahamsen, der byggede en del barkskibe i 1880'erne og 1890'erne, indtil han i 1896 flyttede sit værft til Esbjerg. Husene i baggrunden kunne ligge på Østervej?

Udstillings nummer: 45
Kunstner: Thomas Schmidt
Pennetegning
Titel: "Nordby havn"

Nordby havn, fra venstre, Krogården, Hotel Nordby, det nuværende Havnekiosk og Toldboden. Der ses to havnebroer af træ. Yderst til højre ses den nye dampskibsfærge. Bådene i midten er fiskebåde.

Udstillings nummer: 46
Kunstner: Thomas Schmidt
Litografi
Titel: "Fra Nordby havn"
Fra Fanø Album

Nordby havn, fra venstre ses Skibsrederforeningens bygning, brænderiet, Krogården, husene fra Kroslippen og Trappen, Hotel Nordby, Havnekiosken og Toldboden.

Ved kajen er der fortøjet to everter. I midten af tegningen ses en båd med solsejl, måske til glæde for turister?. Længere ude en jagt eller slup og længst til venstre dampskibsfærgen.

Udstillings nummer: 47
Kunstner: Thomas Schmidt
Litografi
Titel: "Høbåd losses"
Fra Fanø Album

Til venstre ses tre ældre mænd i læ under et tæt buskads, i dyb samtale. Det kunne være hjørnet af Havneslippe og Langelinie. Billedet domineres af en evert der losses for hø, måske lastet fra "Mandø Hølade", et område ved Ribe, hvor Fanøboerne havde en del matrikler eng. I baggrunden afbildes fastlandet med en horisontal linie i modsætning til de horisontale master. Begge skibe spejles i vandet, en teknik T.S. ofte anvendte.

Udstillings nummer: 48
Kunstner: Thomas Schmidt
Skitse
Titel: "Saltværkets broforsyning"
Fra Thomas Schmidts skitsebog.
Dato: 14. august 1891

I horisonten ses Esbjerg og i midten af tegningen ligger en fiskebåd. Træstilladset var en forsyningslinie til Saltværket, hvor man pumpede vand op til de store sydefade, hvor man "høstede" saltet.

Udstillings nummer: 49
Kunstner: Thomas Schmidt
Skitse
Titel: "Køer på Grønningen"
Fra Thomas Schmidts skitsebog.

Skitse af køer på Grønningen. Vi viser her en serie af skitser som T.S. lavede omkring køerne på Grønningen. Man havde her fælles græsning, og en hyrde drog hjorden ud om morgenen og hjem igen om aftenen til malkningen.

Udstillings nummer: 50
Kunstner: Thomas Schmidt
Skrin
Tilhører: Larry Eskesen

Thomas Schmidt var meget glad for at arbejde i træ, og vi ser her et andet aspekt af hans kunstneriske udfoldelse. Sløjd var en vigtig del af undervisningen i begyndelsen af 1900-tallet. T.S.'s datter ønskede faktisk art uddanne sig som møbelsnedker, men det ansås ikke for at være et arbejde for kvinder.

Skrinet er udført i Jugendsrtil, og på fronten ses et "A", måske var skrinet tiltænkt Alma eller Asta? I låget af skrinet finder vi et maleri, malet direkte på træet, og indrammet af en tynd ramme.

Kirken

Foruden sit omhyggelige og flittige arbejde som kordegn, omfattede Th. Schmidt også kirken med tanke på "forskønnelse" samt arbejdet med en fod til døbefonten.

Døbefonten bestående af kumme, støbt i malm 1450 – 1500, og fod af sort poleret marmor fra 1887, tegnet af kirkevæрге Thomas Schmidt; det er en 50 cm høj, ottekantet blok, med profileret sokkel og ring til fontekummen, samt over tre af siderne fordybet, forgyldt fraktur: "Lader de smaa Børn komme til mig! Marc. 10.14"

Fonten opsattes den 3. september 1887. Den nye fod var skænket til kirken af købmand Johannes Mathiasen og hustru Karen Hansen i anledning af kirkens 100 årsfest.

Udstillings nummer: 51

Fotografi af døbefonten i Nordby kirke.

Udstillings nummer: 52

Kunstner: Thomas Schmidt

Skitse

Titel: "Døbefont"

Se beskrivelse ovenfor.

Udstillings nummer: 53

Kunstner: Thomas Schmidt

Skitse

Titel: "Beplantning af kirkegården"

Langs kirkegårdens nordlige side er en hæk af naur og inden for sydmuren vokser klippede seljerøn. To små alléer af stynede elmetræer mellem gaden og kirken er muligvis en rest af en "forskjønnelse" fra 1888, hvortil kirkeværgen Thomas Schmidt lod udarbejde en plan med alléer, gruslagte gange og ligusterhække.

Se endvidere fotografiet, hvor man tydeligt ser beplantningen rundt om kirken.

Udstillings nummer: 54

Kunstner: Thomas Schmidt

Pennetegning

Titel: "Nordby kirke set fra sydøst"

En fin og enkel tegning af Nordby kirke set fra sydøst. Gravstenene står fint frem, og læg mærke til, at der ikke findes nogen beplantning.

Udstillings nummer: 55

Kunstner: Thomas Schmidt

Litografi

Signatur: "Thomas Schmidt, del. & lith"

Titel: "Nordby kirke"

Her har Thomas Schmidt selv lavet et litografi, hvor han har arbejdet på litografi stenen og selv trykt tegningen. Vi ser billedet fra syd til nord. I forgrunden marker med græssende køer, og i venstre baggrund en vindmølle, og nogle få gårde. Der ses en mand i midten af tegningen, der får øjnene væk fra plankeværkerne og telegraflinien. Til højre to huse, som måske senere er nedbrudte, Thyssens mølle og Nordby kirke Thomas Schmidt havde stor interesse i nye fremskridt, deraf hans afbildning af telegraflinien.

Udstillings nummer: 56

Kunstner: Thomas Schmidt

Pennetegning

Palette med flere motiver

Titel: "Udsigt fra Nordby kirke"

Tilhører: Asta Schmidt Eskesen, Aslag Hallum Eskesen, Karen Eskesen, Nordby Sognearkiv

Dette er en palette visende interiør fra Nordby Kirke med døbefonten, og dets nye marmor sokkel designet af Thomas Schmidt. En gerania slynger sig henover billedet i nederste højre hjørne. Øverst ser vi udsigten fra kirkedøren og i baggrunden ses Esbjerg.

Udstillings nummer: 57
Kunstner: Thomas Schmidt
Skitse
Titel: "Blomstrende geranium"

En skitsetegning, hvor motivet er anvendt på forannævnte tegning.

Udstillings nummer: 58
Kunstner: Thomas Schmidt
Oliemaleri
Signatur: TS
Dato: 85 [1885]
Titel: "I kirkedøren "
Tilhører: Krissy Johnson

En ung Fanøkvind kigger ud fra kirkedøren. Hun bærer salmebogen. Morgensolen kigger ind og skaber diagonale skygger på gulvet og døren. Udenfor ses et par gravsteder og en udsigt til Halen.

Udstillings nummer: 59
Kunstner: Thomas Schmidt
Litografi
Titel: "I kirkedøren"
Er trykt i samlingen af digte og sange, som udkom i 300 eksemplarer.

En litografisk reproduktion af ovennævnte maleri.

Udstillings nummer: 60a, 60b og 60c
Kunstner: Thomas Schmidt
Oliemaleri
Tre malerier designet til reproduktioner
Tilhører: Asta Schmidt Eskesen, Aslag Hallum Eskesen, Karen Eskesen, Nordby Sognearkiv

Malerierne repræsenterer tre vers af Fanøs nationalsang "Fanø, O Fanø".

Alle malerier er malet i grå farver.

1. billede viser et klitparti med helme. I baggrunden måske en galease. Signeret TS.
2. billede er et natbillede, hvor man bag klitterne aner sejlet til en øvert. Halen ses i det fjerne og en flok ænder flyver over Fanø Lo i måneskinnet. Der findes en platte med det samme motiv kaldet "Fanø"
3. en Fanøkvind og en lille pige står på en sandstrand nord for Nordby. De betragter de sejlskibe der er for indgående til Nordby havn.

Plantningsmand

Blandt sine mange interesser, havde Schmidt også den, at han interesserede sig for plantningssagen. Hans bestræbelser gik i så henseende ud på at forskønne sin by. Til dette øjemed fik han startet en Forskønnelsesforening, hvis formand han var til sin død

Oprindeligt var Fanø helt uden træer, men Schmidt og før ham læge Lorch satte plantningssagen på dagsordenen. Statsplantagen begyndte med sit første spadestik i 1895. Flere private anlagde mindre plantager omkring Nordby.

Udstillings nummer: 61
Postkort

Titel: "Nordby kirke"

Nordby kirke set fra sydøst. Man ser de rækker af træer som var planlagt af Thomas Schmidt.

Udstillings nummer: 6a

Postkort

Titel: "Nordby kirke"

Nordby kirke set fra nord. Man ser de rækker af træer som var planlagt af Thomas Schmidt.

Udstillings nummer: 62

Fotografi, ukendt fotograf

Titel: "Træer på Hovedgaden"

Denne træerække blev plantet med "Forskjønnelsesforeningen" som ophavsmand. Foreningen blev startet i 1888 og havde Thomas Schmidt som formand. Foreningen var også med da man anlagde plantagen langs Strandvejen og som også rummer Nordby Vestre kirkegård.

Udstillings nummer: 63

Fotografi, ukendt fotograf

Titel: "Træer langs Hovedgaden"

Et vue langs med Hovedgaden mod syd med rækker af træer på begge sider af Hovedgaden. Man ser mejeriet til venstre.

Udstillings nummer: 64

Fotografi, ukendt fotograf

Titel: "Træer langs Hovedgaden"

Dato: 3. januar 1891

Et vue langs med Hovedgaden mod syd med rækker af træer på begge sider af Hovedgaden. Man ser mejeriet til venstre. Arresthuset ses til højre.

Fanø Bad

Udstillings nummer: 65

Kunstner: Thomas Schmidt

Pennetegning

Titel: "Klitter ved havet"

Vi ser gennem en åbning i et klitparti, med en damper i horisonten. Måske en antydning af, at sejlskibenes æra er slut. De to grupper af måger understreger følelsen af afstand.

Udstillings nummer: 66

Kunstner: Thomas Schmidt

Litografi efter maleri af T.S. sig.: Albert

Titel: "Klitter ved havet"

Vi følger en zig-zag linie mellem to klitter ud til Vesterhavet. Der er en båd i horisonten og tre måger glider højt oppe i luften.

Udstillings nummer: 67

Kunstner: Thomas Schmidt

Pennetegning, forberedelse til litografi

Titel: "Strandhotellet"

Titlen siger Strandhotellet, dette ikke at forveksle med det senere Strandhotel på Strandvejen. Dette er et hotel bygget mod nord, og har senere skiftet navn til Missions Kurstedet og senere igen til Turisthotellet. Bygningen bag hotellet er ikke identificeret. Man ser en damper på vej ind gennem Grådyb til Esbjerg Havn.

Udstillings nummer: 68
Kunstner: Thomas Schmidt
Skitse
Titel: "Strandhotellet"
Fra Thomas Schmidts skitsebog

Dette er en skitse som oplæg til foranstående tegning

Udstillings nummer: 69
Kunstner: Thomas Schmidt
Pennetegning, trykt som postkort med teksten "Hilsen fra Fanø"
Signatur: Thomas Schmidt i nederste højre hjørne.
Titel: "En klitdal"

Man ser igennem to klitter til en lille sø, og bag ved tysk-designede villaer ved Fanø Bad.

Udstillings nummer: 70
Kunstner: Thomas Schmidt
Litografi efter akvarel, Dr. E. Albert & Co.
Titel: "Badning paa stranden"

Vi er neden for Fanø Bad, set mod syd. En badevogn bliver trukket ud i vandet af en hest med rytter. På stranden finder vi korrekt klædte badegæster omkring strandkurve.

Udstillings nummer: 71
Kunstner: Thomas Schmidt
Pennetegning
Titel: "En klitdal"

Muligt litografi. Vi ser en sø i et klitlandskab med udsigt til Kurhotellet i baggrunden, og taget af en mindre bygning.

T.S. lavede flere skitser omkring dette motiv. Et dateret 18. december 1891 med samme udsigt uden klitterne og en anden skitse, dateret 22. december 1891, med klitdalene i en næsten lignende komposition og hotellet i midten.

Udstillings nummer: 72
Kunstner: Thomas Schmidt
Litografi, Albert.
Titel: "Kurhuset"

Et frontalt view til Kurhuset, sikkert lavet til udgivelse som postkort.

Udstillings nummer: 73
Kunstner: Thomas Schmidt
Pennetegning.
Titel: "Pavillon på Strandklitterne"

2 fashionable damer på vej op til pavillonen. Man aner et hestetrasket vogntog med passagerer bag ved klitten.

Pavillonen blev anlagt i 1879 af skibsførerne N. H. Svarrer, A. S. Ankersen og Johannes Abrahamsen. De samme mænd anlagde en badeanstalt ved havnen som åbnede 1. april 1873, hvor der kunne fås saltvands-, varme og kolde, samt styrtebade. De samme mænd anlagde i 1879 en badeanstalt ved Vesterstranden,

med 4 badevogne, anlagde en vej derud og byggede en pavillon med restauration. Pavillonen ved stranden blev anlagt, hvor senere hotel Kongen af Danmark blev opført.

Udstillings nummer: 74

Kunstner: Thomas Schmidt

Pennetegning.

Titel: "Badevogne ved Vesterhavet"

Vi ser mod nord, og billedet er domineret af badevogne og bølger efter bølger der glider ind over stranden. Til højre ser vi tre mænd og i horisonten en damper.

Udstillings nummer: 75

Kunstner: Thomas Schmidt

Pennetegning.

Titel: "På en markvej"

En Fanøkvind på vej til arbejde i marken. Hun er iklædt en "Strude" til beskyttelse mod vejret. Er det mon lodshuset på Kikkebjerg vi aner i baggrunden?

Billeder af Thomas Schmidt fra andre lokationer

Udstillings nummer: 76

Thomas Schmidt

Titel: "Gram".

Litografi.

Signatur: "Thomas Schmidt del. & Lith".

Tilhører Penny Ganzel

Se beskrivelse under udstillingsnummer 9

Udstillings nummer: 77

Thomas Schmidt

Titel: "Munkebjerg".

Pennetegning

Et gæstgiveri ved Munkebjerg. Store grantræer indrammer billedet. T. S. elskede dannebrogssflaget, så her er det med.

Thomas Schmidt i Amerika

I 1907 sejlede Alma og Thomas Schmidt fra København til USA, med Asta og Laurids Eskesen på skibet "Helig Olaf".

De rejste den 22. juli and boede et par dage hos pastor Holck og hans familie i Brønshøj. De gik omord den 26. juli og besøgte Oslo. De ankrede op i New York havn ved midnat den 5. august. Deres børn, Sigurd og Helga, som boede i Amerika tog imod dem på kajen,

T.S. og Alma boede ved kysten til feriestedet, Avon-by-the-Sea frem til den 18. september, og T:S besøgte også Eckardt Viarde Eskesens bjerghytte. Resten af opholdet var de i Asta hjem i Perth Amboy. De var ofte inde i New York, de sejlede på Hudson floden op til Westpoint; og tog med toget til Washington, Mount Vernon, Virginia og Philadelphia.

De rejste hjem den 7. december og var tilbage på Fanø den 22. december 1907.

Udstillings nummer: 79

Thomas Schmidt

Titel: "Silver Lake, Avon (New Jersey)".

Oliemaleri.

Dato: 1907

Oprindelse: Asta Schmidt Eskesen, Aslag Hallum Eskesen, Karen Eskesen, Danish Archives North East

Vi ser en robåd midt på en sø, hvor de omgivende træer spejler sig i vandet, et af T.S.'s ynglingsmotiver. Dette kunne være en af de søer Alma og Thomas besøgte under deres Amerika ophold.

Udstillings nummer: 80

Thomas Schmidt

Titel: "Masten Lake".

Akvarel.

Signatur: "Thomas Schmidt", lige efter titlen

Dato: 1907.

Oprindelse: Schmidt Eskesen, Aslag Hallum Eskesen, Karen Eskesen, Danish Archives North East

Et træhus ved søbredden, hvorfra der er et videre syn op langs søen. Der står nogle drenge på fortøjningsbroen.

Udstillings nummer: 81

Thomas Schmidt

Titel: "The New Jersey Terra Cotta Compagny".

Akvarel.

Signatur: "Thomas Schmidt"

Dato: 1907.

Oprindelse: Asta Schmidt Eskesen, Aslag Hallum Eskesen, Karen Eskesen, Danish Archives North East

I 1907 ejede Asta mand, Laurids Bøjenhardt Eskesen, en terra kotta fabrik sammen med sine brødre og svogeren, Karl Mathiasen. De producerede glaserede teglsten, skulpturer og søjler som blev anvendt i byggeriet af skyskrabere i New York.

T.S. portrætterer den ganske store fabrik med røg fra 7 af de i alt 12 skorstene. Foran fabrikken ses sporveje placeret diagonalt.

Udstillings nummer: 82

Thomas Schmidt

Titel: "The Bluff Perth Amboy NJ".

Akvarel.

Signatur: "Thomas Schmidt"

Dato: 1907.

Oprindelse: Karen Eskesen, Danish Archives North East

The Bluff var en lav klippe i Perth Amboy med udsigt over en flod. Nogle af de smukkeste huse i byen lå her ved bredden, og mange motiver derfra blev anvendt som postkort.

Udstillings nummer: 83

Thomas Schmidt

Titel: "Båd ulykke".

Akvarel.

Signatur: "Thomas Schmidt"

Dato: 1907.

Oprindelse: Karen Eskesen

Der var dog et enkelt drama indlagt, da Th. Schmidt, Laurids, Anne Jessen, Aslag og lille Gudrun tager på en bådture på søen nær ved Asta's hjem. Turen starter i magsvej, men pludselig stormer det op, og båden kæntrer. Alle bliver lykkeligvis reddet, men uheldet sætter spor hos Thomas Schmidt.

Udstillings nummer: 84

Asta Schmidt

Titel: "God dag hr. admiral".

Tegning

Signatur: "Asta Schmidt"

Dato: 1895

Dette er en tegning af Asta Schmidt med en uniformeret herre der hilser på en statelig herre. Tegningen er vel ment som en karikatur. Man kan gætte på at manden til venstre er postmester Linstow.

Udstillings nummer: 85a, 85b, 85c og 85d

Asta Schmidt

Følgende 4 tegninger er tegnet af Asta Schmidt.

Udstillings nummer: 86

Thomas Schmidt

Oliemaleri

Dato: 1894

Maleri af Fuglekøjen ved Anna Dals Bjerger

Udstillings nummer: 87

Thomas Schmidt

Oliemaleri

Dato: 1894

Maleri set fra Halen ind mod Nordby

Udstillings nummer: 88

Thomas Schmidt

Oliemaleri

Dato: 1907

Maleri fra Amerika turen

Udstillings nummer: 89

Thomas Schmidt

Oliemaleri

Udsigt fra sydvest mod Kikkebjerget og kirken

Udstillings nummer: 90

Thomas Schmidt

Oliemaleri

Dato: 1909

Maleri af Klitlandskab, sandsynligvis fra Knoldene ved byens Grønning. Dette var det sidste maleri fra Thomas Schmidt's hånd.

Udstillings nummer: 91

Thomas Schmidt

Skitse

Dato: 1882

Klitlandskab

Udstillings nummer: 92
Thomas Schmidt
Tegning

Fruens Bøge

Udstillings nummer: 93
Thomas Schmidt
Planche med litografier fra Fanø Album

Udstillings nummer: 94
Thomas Schmidt
Signaturer

Karen Eskesen har samlet en oversigt over de forskellige typer signaturer som Thomas Schmidt anvendte.

Thomas Schmidt som digter

Om Th. Schmidt skal ikke mindst nævnes hans store digteriske begavelse. Ikke alene mange lejlighedssange har han skrevet; men af blivende værdi er hans mange sange til Fanø og Sømandens pris, hvoraf de fleste er trykt i Fanø Sangbogen. Han er med rette blevet kaldt Fanøs digter.

Ved hans død opfordrede A. D. Thyssen til at samle Th. Schmidts digte i bogform og det bliver først en realitet, da datteren Anna Lassen, i 1944 udgiver en samling digte i 300 nummererede eksemplarer kaldet "Digte og Sange" med et udpluk af faderens digtning, og deriblandt sømandssangen: "Jeg har hjemme, hvor bølgerne skummende gå".. Men allerede lige efter Th. Schmidts død i 1909, begyndte Fanø Ugeblad at bringe adskillige digte af Th. Schmidt.

SØMANDSSANG FRA FANØ

Denne sang blev digtet af Th. Schmidt, da hans søn, Aage, som fjortenårig skulle ud at sejle med et af barkskibene. Drengen opnåede senere at blive kaptajn.

Digtet "Liv eller død"

Th. Schmidt skrev om natten fra sit sygeleje, lige efter, han havde fået besked på at en operation var nødvendig; i digtet udtrykte de alvorlige og vemodige tanker, som kom op i ham, men også en bekendelse af sit håb og sin tro.

Vor Fødeø

Et hjem

Til Fanø